

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 091-31/2013/2

Datum: 16. 7. 2013

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 4683-229: PRAVOSODJE

Zveza: Vaš dopis, št. 092-229/2013/1

Urad Vlade RS je Ministrstvu za pravosodje in javno upravo posredoval predlog, ki je bil posredovan preko spletnega portala predlagam.vladi.si. Državljan je predlagal spremembo zakonodaje po vzoru Nemčije, Avstrije ali skandinavskih držav, izobraževanje sodnikov, ukinitve trajnega mandata, zamenjavo tožilcev z odvetniki in kazensko odgovornost sodnikov in tožilcev za napake.

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo glede na zgoraj navedeni predlog pojasnjuje, da sta bili včeraj v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeti novela Zakona o sodiščih in novela Zakona o sodniški službi, ki prinašata določene novosti glede nadzora nad delovanjem sodne uprave in službenega nadzora nad delom sodnikov. Dosedanja ureditev namreč ni bila dovolj učinkovita, saj mehanizmi, ki so bili na razpolago, niso bili dovolj učinkoviti. Služba za nadzor organizacije poslovanja sodišč bo imela naslednje pristojnosti:

- izvajanje nadzora nad sodno upravo, zlasti glede organizacije poslovanja sodišč;
- nadzor nad izpolnjevanjem meril za kakovost dela sodišč pri opravljanju zadev sodne uprave;
- opravljanje taksnih pregledov po določbah zakona, ki ureja sodne takse, in
- skrb za izvajanje sodnega reda in opravljanje administrativnih pregledov v skladu s sodnim redom.

Službeni nadzor nad delom sodnika pa bo predsednik sodišča ali predsednik višjega sodišča moral opraviti, če bo to zahteval minister. Do sedaj je namreč o upravičenosti zahteve vedno odločal sodni svet, ki pa je zahteve večinoma zavrnil in zato nadzor ni bil opravljen.

Glede izobraževanja sodnikov naj poudarimo, da Ministrstvo za pravosodje organizira posebna izobraževanja, ki so namenjena samo sodnikom glede na njihovo področje dela (npr. kazenskopravna sodniška šola, civilnopravna sodniška šola, gospodarskopravna šola, delovno-socialna sodniška šola, delavnica o stečajnem postopku, razne simulacije glavnih obravnav, registrska šola in druga izobraževanja glede na druge zakonodajne spremembe), v jeseni pa ministrstvo namerava pripraviti zakonodajne spremembe, ki se bodo nanašale na posebne sodniške šole in sodniški izpit.

Ustava Republike Slovenije v 129. členu določa, da je sodniška funkcija trajna, zakon pa določa starostno mejo, pri kateri se sodnik upokoji. Trajni sodniški mandat, ki je določen s to ustavno določbo, je ena od temeljnih prvin sodniške neodvisnosti. Za spremembo trajnega sodniškega mandata je potrebna sprememba Ustave, akt o spremembi ustave pa lahko sprejme samo državni zbor z dvotretjinsko večino glasov vseh poslancev. Sodniki se v svoji funkciji, ki je hkrati njihov življenjski poklic, ne morejo počutiti varno, če bi prišlo do omejevanja sodniškega mandata oz. volitev za določen čas ali ponovne izvolitve po določenem času. Ob tem je pomembno poudariti tudi institut neodvisnosti sodnikov.

Za imenovanje za tožilca je treba izpolnjevati enake pogoje kot za sodnika. Ker pa je število tožilskih mest omejeno in določeno z odredbo o številu mest državnih tožilcev, je možno imenovati nove tožilce samo na tisti tožilstvih, kjer so prosta delovna mesta. Tožilsko mesto je enako dostopno vsem kandidatom, ki izpolnjujejo pogoje, na razpis pa se lahko prijavijo in so izbrani tudi kandidati, ki opravljajo poklic odvetnika, če seveda izpolnjujejo razpisne pogoje.

Sodniki imajo pri svojem delu imuniteto, kar pomeni, da sodnika ni mogoče klicati na odgovornost za mnenje, ki ga je dal pri odločanju na sodišču, zoper sodnika pa ne sme biti začel kazenski postopek, če je sodnik osumljen kaznivega dejanja pri opravljanju sodniške funkcije, če ni bilo dovoljenja državnega organa. S takšno določbo se zagotavlja, da zakonodajne ali izvršna oblast ne bi brez omejitev nadzirali sodstva oziroma ga ovirali s kazenskimi postopki zoper sodnike, če za to ne bi imeli pravne podlage¹. Če sodnik stori naklepno kaznivo dejanje z zlorabo sodniške funkcije, državni zbor sodnika razreši. Prav tako je sodnik disciplinsko odgovoren, če nevestno, nepravočasno, neustrezno ali malomarno opravlja sodniško službo, najostrejša disciplinska sankcija pa je lahko tudi prenehanje sodniške službe, podobna ureditev glede disciplinske odgovornosti pa velja tudi za državne tožilce.

S spoštovanjem.

mag. Matija VIDMAR
v.d. generalnega direktorja

¹ Glej Komentar Ustave Republike Slovenije (avt. France Arhar...et al., 2010)